

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Proračunska izdvajanja za istraživanje i razvoj, 2021. - 2022.

Organizacijska jedinica: Odjel inovacija, znanosti i tehnologija
Priredile: Matija Škegro Vdović i Blanka Munjin

lipanj 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha istraživanja Proračunska izdvajanja za istraživanje i razvoj (PIIR) jest prikupiti podatke o izdvajanjima za istraživanje i razvoj iz državnog proračuna prema društveno-ekonomskim ciljevima, uključujući sve dotacije međunarodnim IR programima ili ustanovama u inozemstvu.

Cilj istraživanja jest omogućiti praćenje istraživačko--razvojne politike države preko njezina financiranja istraživačko-razvojnih aktivnosti. Za razliku od istraživanja nad organizacijama koje provode aktivnosti IR-a, ovo se istraživanje usredotočuje na organizacije koje financiraju aktivnosti IR-a.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN, br. 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 2/07., 46/07., 45/09., 63/11., 94/13., 139/13., 101/14., 60/15. i 131/17.)

Zakon o državnoj potpori za istraživačko – razvojne projekte (NN, br. 64/18)

Pravilnik o državnoj potpori za istraživačko – razvojne projekte (NN, br. 9/19)

Pravilnik o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama (NN, br. 118/09., 82/12., 32/13. i 34/16.)

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)

Registar prostornih jedinica – RPJ (šifre gradova/općina, naselja)

Pravilnik o Registru prostornih jedinica (NN, br. 37/20.)

Uredba (EU) br. 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika (SL L 327, 17.12.2019.)

Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom br. 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika (SL L 271, 18.8.2020.)

Ostali međunarodni standardi

Priručnik Frascati 2015. – smjernice za prikupljanje i prikazivanje podataka o istraživanju i eksperimentalnom razvoju, OECD, 2015.)

Mjerenje istraživanja i razvoja u razvijenim zemljama, Dodatka Priručniku Frascati, OECD, 2012.

Nomenklatura za analizu i usporedbu znanstvenih programa i proračuna – NABS 2007, Eurostat, 2007.

Klasifikacija polja istraživanja i razvoja, OECD, 2015. (FORD klasifikacija)

- Sustav klasifikacija

Klasifikacija znanstvenih i umjetničkih područja i polja

Šifarnik društveno-ekonomskih ciljeva

- Statistički pojmovi i definicije

Definicije područja IR-a temelje se na međunarodnoj metodologiji – Priručniku Frascati 2015. (Frascati Manual, 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, izdavač: OECD, Pariz, 2015.).

Za promatranje raspodjele državnih proračunskih sredstava prema društveno-ekonomskim ciljevima korištena je Nomenklatura za analizu i usporedbu znanstvenih programa i proračuna – NABS 2007, koja je povezana s Priručnikom Frascati. Ta nomenklatura u 13 kategorija opisuje društveno-ekonomske ciljeve, odnosno namjenu utrošenih sredstava za IR.

Istraživanje i razvoj jest kreativni sustavni stvaralački rad s ciljem uvećavanja količine znanja uključujući znanja o čovjeku, kulturi i društvu, kao i osmišljavanje novih primjena dostupnog znanja. Pojam istraživanja i razvoja obuhvaća tri vrste aktivnosti: temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja.

Poslovni sektor obuhvaća poduzeća čija je glavna djelatnost proizvodnja roba i usluga za tržište po ekonomskoj cijeni. Poslovni sektor uključuje i javna poduzeća, kao i neprofitne ustanove koje su usmjerene na tržište.

Državni sektor obuhvaća sve jedinice središnje i lokalne države, uključujući fondove socijalne sigurnosti, osim visokih učilišta, kao i sve neprofitne ustanove koje nisu usmjerene na tržište, a kontrolira ih država i nisu dio sektora visokog obrazovanja.

Privatni neprofitni sektor obuhvaća neprofitne ustanove koje pružaju netržišna dobra ili usluge kućanstvima, tj. široj javnosti, osim onih koje kontrolira i uglavnom financira država, a njihovo je osnovno obilježje da ne mogu biti izvor dohotka ili dobiti jedinicama koje ih kontroliraju.

Visoko obrazovanje obuhvaća sva visoka učilišta koja pružaju programe formalnoga tercijarnog obrazovanja bez obzira na izvor financiranja ili pravni status, kao i sve istraživačke institute i centre čije su aktivnosti IR-a pod izravnom kontrolom ili kojima upravljaju ustanove tercijarnog obrazovanja.

Inozemstvo obuhvaća sve ustanove i pojedince koji se nalaze izvan političkih granica zemlje te sve međunarodne organizacije (osim poduzeća), uključujući objekte i postrojenja unutar granica zemlje.

Društveno-ekonomski cilj jesu osnovne namjene sredstava za IR koje je postavio OECD, a izražene su u 13 kategorija.

- Statistička jedinica

Promatrane statističke jedinice jesu proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna u Republici Hrvatskoj.

- Statistička populacija

Statističku populaciju čine proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna u Republici Hrvatskoj.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Korisnici podataka o proračunskim izdvajanjima za istraživanje i razvoj obuhvaćaju:

- Vanjske nacionalne korisnike
 - Ministarstvo znanosti i obrazovanja
 - medije
 - istraživače i studente
- Vanjske međunarodne korisnike
 - generalne direkcije za politike Europske komisije
 - istraživače i studente

1.1.1. Potrebe korisnika

Generalne direkcije za politike Europske komisije podacima istraživanja koriste se za sustavan i korisnički usmjeren prikaz međunarodno usporedivih pokazatelja PIIR-a (za sve zemlje članice Europske unije) za analize podataka i njihovo objavljivanje.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja podacima istraživanja koristi se za analizu, donošenje politika i strategija, evaluaciju napretka.

Mediji se podacima istraživanja koriste za analizu i objavu.

Istraživači i studenti podacima istraživanja koriste se u istraživačke svrhe, za pisanje radova za analizu.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Ne provodi se ciljano mjerenje zadovoljstva korisnika, konkretno, podacima Proračunskih izdvajanja za istraživanje i razvoj (PIIR).

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015., a posljednje je provedeno potkraj 2022. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://dzs.gov.hr/istaknute-teme-162/kvaliteta/istrazivanja-o-zadovoljstvu-korisnika/1752>

1.2. Potpunost

Istraživanje je provedeno u Državnom zavodu za statistiku na temelju Godišnjega provedbenog plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2022. godine (NN, br. 42/22.) i Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.). Pravna osnova Europske unije za provedbu istraživanja jest Uredba (EU) br. 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika (SL L 327, 17.12.2019.) te Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom br. 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika (SL L 271, 18.8.2020.).

Rezultati istraživanja dostavljaju se u Eurostat prema zadanom predlošku.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Istraživanje se provodi na svim jedinicama koje su proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna u Republici Hrvatskoj.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Nije primjenjivo.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Nije primjenjivo.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Stopa neodgovora jedinice je 0%.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Stopa neodgovora na određenu varijablu je 0%, sve varijable su odgovorene.

2.2.7. Pogreška obrade

Istraživanje se provodi s pomoću obrasca u Excelu (obrazac PIIR-1 za Ministarstvo znanosti i obrazovanja – MZO i obrazac PIIR-2 za ostala državna tijela) u koji su ugrađene određene logičko-računske kontrole. Dio logičkih i računskih kontrola ugrađen je u upitnik u Excelu, a ostala pravila definira stručna služba, koja i ispravlja postojeće pogreške na materijalu te u slučaju potrebe kontaktira s izvještajnim jedinicama radi dobivanja potpunih i točnih podataka.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv. Podaci se ne imputiraju

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici https://dzs.gov.hr/Opća_revizijska_politika_DZS-a korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Do sada nije bilo revizije podataka. Podaci su usporedivi s podacima za prethodne godine, uključujući podatke za 2009.-2010.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Nije primjenjivo.

2.4. Desezoniranje

Pokazatelj nije primjenjiv za istraživanje.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Pravodobnost statistike odnosi se na duljinu vremena između dostupnosti podataka i referentnog razdoblja na koje se pojava odnosi.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Nije primjenjivo.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je T + 12 mjeseci.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Pravodobnost objave rezultata je T + 12 mjeseci.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Podaci su objavljeni u planiranom roku, u skladu s [Kalendarom objavljivanja statističkih podataka 2022.](#)

4. Pristupačnost i jasnoća

- mrežne stranice Državnog zavod za statistiku – elektronička verzija Priopćenja
- mrežne stranice Državnog zavod za statistiku – baza podataka

4.1. Priopćenja

Podaci istraživanja objavljeni su u [ZTI-2022-2-2. Proračunska izdvajanja za istraživanje i razvoj, 2021.-2022.](#)

4.2. Mrežna baza podataka

Proračunska izdvajanja za istraživanje i razvoj u PC-Axisu.

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

- mrežne stranice Državnog zavod za statistiku – elektronička verzija Priopćenja
- mrežne stranice Državnog zavod za statistiku – baza podataka
- intranet stranice Državnog zavoda za statistiku - mapa Odjela inovacija, znanosti i tehnologija

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti u zrcalnim statistikama

Pokazatelj nije primjenjiv za istraživanje.

5.2. Vremenska usporedivost

Podaci su usporedivi s podacima prijašnjih godina, uključujući podatke za 2009.-2010.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija je 12.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nije primjenjivo.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Nije moguće procijeniti troškove prikupljanja podataka.

6.2. Opterećenje

Nije provedena detaljna analiza opterećenja izvještajnih jedinica.